

INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER

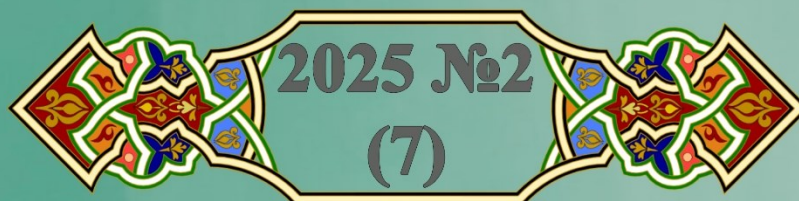
p-ISSN 2992-9229

e-ISSN 3060-5318

TURKOLOGIK TADQIQOTLAR

Xalqaro ilmiy jurnal

SAMARQAND – 2025

p-ISSN 2992-9229

e-ISSN 3060-5318

TURKOLOGIK TADQIQOTLAR

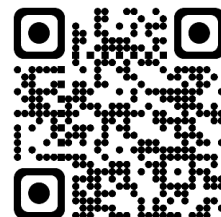
XALQARO ILMIY JURNALI

“TURKOLOGICAL RESEARCH” INTERNATIONAL SCIENTIFIC
JOURNAL

ULUSLARARASI “TÜRKOLÖJİ ARAŞTIRMALARI” DERGİSİ
МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ “ТЮРКОЛОГИЧЕСКИЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ”

Jurnal rasmiy sayti: <https://turkologiya.samdu.uz/>

SAMARQAND – 2025

“TURKOLOGIK TADQIQOTLAR” XALQARO ILMIY JURNALI

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL “TURKOLOGICAL RESEARCH”
ULUSLARARASI “TÜRKOLÖJİ ARAŞTIRMALARI” BİLİMSEL DERGİSİ
МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ “ТЮРКОЛОГИЧЕСКИЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ”

Bosh muharrir:

Bosh muharrir o‘rinbosari:

Juliboy ELTAZAROV

f.f.d., professor (O‘zbekiston)

Roxila RUZMANOVA

f.f.n., dotsent (O‘zbekiston)

TAHRIRIYAT KENGASHI:

Rustam XALMURADOV – t.f.d., professor,
Sh.Rashidov nomidagi Samarqand davlat
universiteti rektori (O‘zbekiston);

Hakim XUSHVAQTOV – f-m.f.d., professor,
Sh.Rashidov nomidagi Samarqand davlat
universiteti ilmiy ishlar va innovatsiyalar
bo‘yicha prorektori (O‘zbekiston);

Akmal AHATOV – t.f.d., professor,
Sh.Rashidov nomidagi Samarqand davlat
universiteti xalqaro hamkorlik bo‘yicha
prorektori (O‘zbekiston);

Muslihiddin MUHIDDINOV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Ibodulla MIRZAYEV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Shuhrat SIROJIDDINOV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Suyun KARIMOV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Murodqosim ABDIYEV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Azamat PARDAYEV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Musa YULDASHEV – f.f.n., professor
(O‘zbekiston);

Dilfuza DJURAKULOVA – t.f.n., professor
(O‘zbekiston);

Aftondil ERKINOV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Hotam UMUROV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Qosimjon SODIQOV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Muhabbat QURBONOVA – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Mardon BOLTAYEV – dotsent (O‘zbekiston);

Ali AKAR – f.f.d., professor (Turkiya);

Abdusalam ARVAS – f.f.d., professor (Turkiya);

Funda TOPRAK – f.f.d., professor (Turkiya);

Musa Shamil YUKSEL – f.f.d., professor (Turkiya);

Temur KOJAO‘G‘LI – f.f.d., professor (AQSH);

Hayrunnisa ALAN – f.f.d., professor (Turkiya);

Varis CHAKAN – f.f.d., professor (Turkiya);

Almaz ULVI – f.f.d., professor (Ozarbayjon);

Emrah YILMAZ – Phd, dotsent (Turkiya);

Foziljon SHUKUROV – Phd, dotsent (O‘zbekiston);

Dilshod XURSANOV – Phd, dotsent (O‘zbekiston);

Shahnoza XUSHMURODOVA – DSc, professor
(O‘zbekiston);

Dinara ISLAMOVA – Phd, dotsent (O‘zbekiston);

Feruza JUMANIYAZOVA – Phd, dotsent
(O‘zbekiston);

Istoda RASULOVA – Phd, dotsent (O‘zbekiston);

Feruza MANUKYAN – Phd (O‘zbekiston);

Mas’ul muharrir: **PhD, dotsent Zokir
BAYNAZAROV** (O‘zbekiston);

Texnik xodim: **Raxmatulla SHOKIROV**
(O‘zbekiston).

“TURKOLOGIK TADQIQOTLAR” XALQARO ILMIY JURNALI

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL OF “TURKOLOGICAL RESEARCH”

ULUSLARARASI “TÜRKOLÖJİ ARAŞTIRMALARI” BİLİMSEL DERGİSİ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ “ТЮРКОЛОГИЧЕСКИЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ”

Главный редактор:

Жулибой ЭЛТАЗАРОВ
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Заместитель главного редактора:

Рохила РУЗМАНОВА
к.ф.н., доцент (Узбекистан)

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Рустам ХАЛМУРАДОВ – д.т.н., профессор,
ректор Самаркандского государственного
университета имени Ш.Рашидова
(Узбекистан);

Хаким ХУШВАКТОВ – д.ф.-м.н., профессор,
проректор по научной работе и инновациям
Самаркандского государственного
университета имени Ш.Рашидова
(Узбекистан);

Акмал АХАТОВ – д.т.н., профессор,
проректор по международному
сотрудничеству Самаркандского
государственного университета имени
Ш.Рашидова (Узбекистан);

Муслихиддин МУХИДДИНОВ – д.ф.н.,
профессор (Узбекистан);

Ибодулла МИРЗАЕВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Шухрат СИРОЖИДДИНОВ – д.ф.н.,
профессор (Узбекистан);

Суюн КАРИМОВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Муродкасым АБДИЕВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Азамат ПАРДАЕВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Муса ЮЛДАШЕВ – к.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Дилфуза ДЖУРАКУЛОВА – к.и.н., доцент
(Узбекистан);

Афтондил ЭРКИНОВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Касимжон СОДИКОВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Хотам УМУРОВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Мухаббат КУРБАНОВА – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Мардон БОЛТАЕВ – доцент (Узбекистан);

Али АКАР – д.ф.н., профессор (Турция);

Абдуселам АРВАС – д.ф.н., профессор (Турция);

Фунда ТОПРАК – д.ф.н., профессор (Турция);

Муса Шамиль ЮКСЕЛЬ – д.ф.н., профессор
(Турция);

Темур КОДЖАОГЛУ – д.ф.н., профессор
(США);

Хайрунниса АЛАН – д.ф.н., профессор (Турция);

Варис ЧАКАН – д.ф.н., профессор (Турция);

Алмаз УЛЬВИ – д.ф.н., профессор
(Азербайджан).

Эмрах ЙИЛМАЗ – PhD, доцент (Турция);

Фозилжон ШУКУРОВ – PhD, доцент
(Узбекистан);

Дилшод ХУРСАНОВ – PhD, доцент
(Узбекистан);

Шахноза ХУШМУРОДОВА – DSc, профессор
(Узбекистан);

Динара ИСЛАМОВА – PhD, доцент
(Узбекистан);

Феруза ДЖУМАНИЯЗОВА – PhD, доцент
(Узбекистан);

Истода РАСУЛОВА – PhD, доцент (Узбекистан);

Феруза МАНУКЯН – Phd (Узбекистан);

Ответственный редактор: **PhD, доцент Зокир
БАЙНАЗАРОВ (Узбекистан)**

Технический персонал: **Рахматулла ШОКИРОВ
(Узбекистан)**

“TURKOLOGIK TADQIQOTLAR” XALQARO ILMIY JURNALI

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL OF “TURKOLOGICAL RESEARCH”

ULUSLARARASI “TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI” BİLİMSSEL DERGİSİ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ “ТЮРКОЛОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ”

Chief Editor:/ Deputy Chief Editor:

Baş Editör:/ Baş Editör Yardımcısı:

Prof. Dr. Juliboy ELTAZAROV (Uzbekistan)

Prof. Dr. Juliboy ELTAZAROV (Özbekistan)

Ass. Prof. Dr. Rokhila RUZMANOVA (Uzbekistan)

Doç. Dr. Rohila RUZMANOVA (Özbekistan)

EDITORIAL TEAM:/ BİLİM KURULU:

Prof. Dr. Rustam KHALMURADOV – Rector of Samarkand State University named after Sh.Rashidov (Uzbekistan);

Prof. Dr. Hakim KHUSHVAKTOV – Vice-Rector for Research and Innovation, Samarkand State University named after Sh.Rashidov (Uzbekistan);

Prof. Dr. Akmal AKHATOV – Vice-Rector for International Cooperation of Samarkand State University named after Sh.Rashidov (Uzbekistan);

Prof. Dr. Muslihiddin MUKHIDDINOV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Ibodulla MIRZAEV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Shukhrat SIROJIDDINOV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Suyun KARIMOV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Murodkasim ABDIEV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Azamat PARDAEV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Musa YULDASHEV (Uzbekistan);

Ass. Prof. Dr. Dilfuza DJURAKULOVA (Uzbekistan);

Prof. Dr. Aftondil ERKINOV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Kasimjon SODIKOV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Khotam UMUROV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Muhabbat KURBANOVA (Uzbekistan);

Ass. Prof. Mardon BOLTAEV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Ali AKAR (Turkey);

Prof. Dr. Abdusalam ARVAS (Turkey);

Prof. Dr. Funda TOPRAK (Turkey);

Prof. Dr. Musa Shamil YUKSEL (Turkey);

Prof. Dr. Temur KOJAĞLU (USA);

Prof. Dr. Hayrunnisa ALAN (Turkey);

Prof. Dr. Varis ÇAKAN (Turkey);

Prof. Dr. Almaz ULVI (Azerbaijan);

Ass. Prof. PhD. Emrah YILMAZ (Turkey);

Ass. Prof. PhD. Foziljon SHUKUROV (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Dilshod KHURSANOV (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Shakhnoza KHUSHMURODOVA (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Dinara İSLAMOVA (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Feruza JUMANIYAZOVA (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Istoda RASULOVA (Uzbekistan);

PhD. Feruza MANUKYAN (Uzbekistan);

Managing editor: *Ass. Prof. PhD. Zokir BAYNAZAROV* (Uzbekistan)

Technical staff: **Rakhmatulla SHOKIROV** (Uzbekistan)

Prof. Dr. Rustam HALMURADOV – Ş.Raşidov adına Semerkant Devlet Üniversitesi Rektörü (Özbekistan);

Prof. Dr. Hakim HUŞVAKTOV – Ş.Raşidov adına Semerkant Devlet Üniversitesi Araştırma ve İnovasyondan Sorumlu Rektör Yardımcısı (Özbekistan);

Prof. Dr. Akmal AHATOV – Ş.Raşidov adına Semerkant Devlet Üniversitesi Uluslararası İşbirliğinden Sorumlu Rektör Yardımcısı (Özbekistan);

Prof. Dr. Muslihiddin MUHİDDİNOV (Özbekistan);

Prof. Dr. İbodulla MİRZAYEV (Özbekistan);

Prof. Dr. Şuhrat SİROCİDDİNOV (Özbekistan);

Prof. Dr. Suyun KARİMOV (Özbekistan);

Prof. Dr. Murodkasim ABDİYEV (Özbekistan);

Prof. Dr. Azamat PARDAYEV (Özbekistan);

Prof. Dr. Musa YULDAŞEV (Özbekistan);

Doç. Dr. Dilfuza CURAKULOVA (Özbekistan);

Prof. Dr. Aftondil ERKİNOV (Özbekistan);

Prof. Dr. Kasimcon SODİKOV (Özbekistan);

Prof. Dr. Hotam UMUROV (Özbekistan);

Prof. Dr. Muhabbat KURBANOVA (Özbekistan);

Doç. Dr. Mardon BOLTAYEV (Özbekistan);

Prof. Dr. Ali AKAR (Türkiye);

Prof. Dr. Abdusalem ARVAS (Türkiye);

Prof. Dr. Funda TOPRAK (Türkiye);

Prof. Dr. Musa Şamil YÜKSEL (Türkiye);

Prof. Dr. Timur KOCAOĞLU (ABD);

Prof. Dr. Hayrunnisa ALAN (Türkiye);

Prof. Dr. Varis ÇAKAN (Türkiye);

Prof. Dr. Almaz ÜLVİ (Azerbaycan);

Doç. Dr. Emrah YILMAZ (Türkiye);

Doç. Dr. Fozilcon ŞUKUROV (Özbekistan);

Doç. Dr. Dilşod HURSAVOV (Özbekistan);

Prof. Dr. Şahnoza HUŞMURODOVA (Özbekistan);

Doç. Dr. Dinara İSLAMOVA (Özbekistan);

Doç. Dr. Feruza CUMANIYAZOVA (Özbekistan);

Doç. Dr. Istoda RASULOVA (Özbekistan);

Dr. Feruza MANUKYAN (Özbekistan);

Sorumlu Editör: *Doç., Dr. Zokir BAYNAZAROV* (Özbekistan)

Teknik Personel: **Rahmatullah ŞOKİROV** (Özbekistan)

MUNDARIJA | CONTENT | İÇERİK | СОДЕРЖАНИЕ

TURKIY TILLAR VA ADABIYOT TADQIQOTLARI TARIXI

Muhabbat KURBANOVA, Sevara RAHMATOVA

SHE’RIYATDA TIL BIRLIKLARI TAKRORI VA KONNOTATSIYA 8

Saparbek MIRZABAEV

QARAQALPAQ ESSE TEKSTLERINDE TENEWLERDİN STILLIK ÖZGESHELIKLERI.. 16

Faruk TOPRAK

SEMERKAND ÜZERİNE SÖYLENMİŞ BAZI ARAPÇA ŞİİRLER..... 24

Rohila RUZMANOVA

TÜRKÇENİN OKUTULMASIYLA İLGİLİ GÖRÜŞLER 32

Emrah YILMAZ

1926’DAN 2026’YA TÜRKOLOJİ’NİN ASIRLIK İRADESİ..... 38

SHOKIROV Raxmatulla, TOXIROVA Sarvinoz

SADRIDDIN AYNİY VA TURKIY ADABIYOT: MA’RIFATPARVARLIK VA UYG‘UNLIK-
NING MADANIY KO‘PRIGI 53

ESHMAMATOVA Mahliyo

TURKIY TILLAR PARALLEL KORPUSINI YARATISHDA TIL VA NUTQ BIRLIKLARI
TADQIQI..... 65

Dilorom MUMINOVA

TURKIY ADABIYOTDA G‘AZAL JANRI RIVOJIDA NOMALARNING O‘RNI..... 73

XUSHBOQOV Qobilbek

SHAFOAT RAHMATULLO TERMIZIY SHE’RIYATIDA FONETIK TAKRORLAR 79

DUSMURATOV Qahramon

IQBOL MIRZONING “BONU” ROMANIDA BADIY PSIXOLOGIZM TALQINI 87

BOYMIRZAYEV Akbarali, NAZIROV Salimbek

INGLIZ VA O‘ZBEK TILLARIDAGI BARQAROR BIRIKMALARNING PARALLEL
LUG‘ATINI TUZISH MASALALARI 92

ATABAYEVA Guljahon

HAYKU JANRI VA UNING O‘ZBEK ADABIYOTIGA TA’SIRI 98

ERNAZAROV Rahmon, MAVLONOV Ahmadjon

OQ VA QORA LEKSEMASI TAHLILI 105

ЧОРИЕВ Баходир

ВОКАТИВНЫЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ КАК СРЕДСТВО ВЫРАЖЕНИЯ ЭМОЦИОНАЛЬНЫХ
СОСТОЯНИЙ В ПРОИЗВЕДЕНИЯХ А.П. ЧЕХОВА И А. КАХХАРА..... 112

DJUMAMURATOV Kuanishbay

FRAZEOLOGIK BIRLIK LARNING TURLI TIZIMLI TILLARDA NAMOYON BO‘LISHI-
NING LINGVOMADANIY XUSUSIYATLARI 116

MUXAMMADIYEV Nodir

QASHQADARYO SHEVASIGA XOS O‘ZLASHMALAR TAHLILI 122

Zokir BAYNAZAROV, Zarifa XUSANOVA

TINISH BELGILAR TARIXI VA ULARNING YOZMA MATNLARDA QO‘LLANILISH
XUSUSIYATLARI..... 126

TURKIY XALQLARNING IJTIMOY-MADANIY ALOQALARI TARIXI

Rustam BERDIYEV

MARKAZIY OSIYODA KIDAN VA QORAXITOYLAR DAVRI TARIXIDAN 141

Normahammad XOLMATOV, Zarifa XOLMATOVA, Rufat KARIMOV

ISHLAB CHIQUVISH IQTISODIYOTINING ILK KURTAKLARI (ZARAFSHON VOHASI)
..... 149

Odil ERGASHEV

O‘ZBEKISTONNING TOSH DAVRI USTAXONALARI 157

Mirolim BERDIQULOV

JANUBIY O‘ZBEKISTON TO‘DA-1 NEOLIT DAVRI MAKONI..... 163

Sunnatillo RASHIDOV

KARMANA HUDUDINING ARXEOLGIK JIHATDAN O‘RGANILISHI 170

Ulug‘bek UMAROV

TAQINCHOQLAR - IJTIMOY TENGSIKLIK KO‘RSATKICHI 177

Saydazim AMONOV

KESH VOHASINING O‘RTA ASRLAR RUSTOQLARI 183

Anvar UMAROV

TURKMANLARNING JOYLASHISHI TARIXI (ZARAFSHON VODIYSI MISOLIDA).... 188

AZIZ MUSHTARIY!

Bu sonda turkologiya, tarix, tilshunoslik va adabiyot sohalaridagi original tadqiqotlar o‘rin olgan. She‘riyatdagi til birliklarining takrori va ma‘nodoshligi, Samarqand haqidagi arab she‘rlari va tinish belgilarining tarixiy rivojlanishi tadqiq qilinadi; turkiy ta‘lim va til ta‘limiga oid tanqidiy qarashlar, turkologiya fanining 1926-2026 yillardagi asriy iroda va taraqqiyot jarayoni o‘quvchilarimiz e‘tiboriga havola etiladi. Sadreddin Ayniyaning adabiyotdagi o‘rni kabi mavzular muhokama qilinadi. Nomalarning g‘azal janridagi o‘rni, Shafaoat Rahmatulloh Termiziyaning fonetik takrorlari, Iqbol Mirzoning “Bonu” romanining ko‘p tarmoqli talqinlari ham o‘quvchiga taqdim etilgan. Bundan tashqari, turk shevalarining parallel korpus tadqiqotlari, ingliz va o‘zbek tillaridagi barqaror birikmalarning parallel lug‘ati, hayku janrining o‘zbek adabiyotiga ta‘siri baholanadi. Tarix va arxeologiya sohasida Kiden va Qoraxitoy tarixi, ishlab chiqarish xo‘jaligining dastlabki bosqichlari, O‘zbekistondagi tosh davri ustaxonasi, Karmanadagi arxeologik tadqiqotlar, Kesh vohasining o‘rta asr xarobalari va turkmanlarning manzilgohlari tarixiga oid yangi topilmalar o‘rtoqlashmoqda. Jurnalimizning ushbu sonidagi tadqiqotlar turkologiya va unga aloqador fanlar bo‘yicha yangi izlanishlarga ilhom beradi, degan umiddamiz...

TAHRIRIYAT

DEAR READER!

This issue includes original research in the fields of Turkology, history, linguistics and literature. While the repetition and connotation of language units in poetry, Arabic poems on Samarkand and the historical development of punctuation marks are examined; critical views on the teaching of Turkish and language education, and the century-long will and development process in the field of Turkology from 1926 to 2026 are presented to the attention of our readers. Topics such as the place of Sadreddin Ayni in literature are discussed. The role of nomas in the ghazal genre, the phonetic repetitions of Shafaoat Rahmetullah Termizi and multidisciplinary interpretations of Iqbol Mirzo's novel "Bonu" are also presented to the reader. In addition, parallel corpus studies of Turkish dialects, a parallel dictionary of permanent elements in English and Uzbek languages, and the effects of the Haiku genre in Uzbek literature are evaluated. In the field of history and archaeology, new findings are shared on the history of Kiden and Karahitay, the early stages of production economy, the stone age workshop in Uzbekistan, the archaeological research in Karmana, the medieval ruins of the Kesh oasis and the settlement history of the Turkmens. We hope that the studies in this issue of our journal will inspire new research in Turkology and related disciplines...

EDITORIAL BOARD

SEVGİLİ OKUYUCU!

Bu sayımızda, Türkoloji, tarih, dil bilimi ve edebiyat alanlarında özgün araştırmalar yer almaktadır. Şiirde dil birimlerinin tekrarı ve çağırışımı, Semerkant üzerine Arapça şiirler ve noktalama işaretlerinin tarihi gelişimi incelenirken; Türkçenin okutulması ve dil eğitimine ilişkin eleştirisel görüşler ile 1926'dan 2026'ya uzanan Türkoloji alanındaki asırlık irade ve gelişim süreci okuyucularımızın ilgisine sunulmaktadır. Sadreddin Ayni'nin edebiyattaki yeri gibi konular ele alınmaktadır. Gazel türünde namelerin rolü, Şafaoat Rahmetullah Termizi'nin fonetik tekrarları ve Iqbol Mirzo'nun "Bonu" romanına yönelik multidisipliner yorumlar da okuyucuya sunulmaktadır. Ayrıca, Türk lehçelerinin paralel korpus çalışmaları, İngiliz ve Özbek dillerindeki daimi unsurların paralel sözlüğü ile Özbek edebiyatında Haiku türünün etkileri değerlendirilmiştir. Tarih ve arkeoloji alanında ise Kiden ve Karahitaylılar tarihi, üretim iktisadının ilk aşamaları, Özbekistan'daki taş devri atölyesi, Karmana arkeolojik araştırmaları, Keş vahasının Orta Çağ kalıntıları ve Türkmenlerin yerleşim tarihi üzerine yeni bulgular paylaşılmaktadır. Dergimizin bu sayısında yer alan çalışmaların, Türkoloji ve ilgili disiplinlerde yeni araştırmalara ilham kaynağı olmasını temenni ederiz...

YAYIN KURULU

УВАЖАЕМЫЙ ЧИТАТЕЛЬ!

В этом выпуске представлены оригинальные исследования в области тюркологии, истории, лингвистики и литературы. В данном номере рассматриваются повтор и синонимия языковых единиц, исследуются арабские стихи о Самарканде и историческое развитие знаков препинания; вниманию наших читателей представлены критические взгляды на преподавание турецкого языка и языковое образование, а также вековой процесс развития в области тюркологии с 1926 по 2026 год. Обсуждаются такие темы, как место Садреддина Айна в литературе. Рассмотрены роль наме в развитии жанра газель, фонетические повторы Шафоата Рахметуллы Термизи и всесторонние интерпретации романа Икбола Мирзо «Бону». Также оцениваются параллельные корпусные исследования турецких диалектов, параллельный словарь устойчивых словосочетаний в английском и узбекском языках и влияние жанра хайку на узбекскую литературу. В области истории и археологии авторы делятся новыми открытиями по истории Кидена и Каракитая, исследованиями ранних этапов производительной экономики, мастерской палеолита в Узбекистане, археологическими исследованиями в Кармане, находками средневековых руин оазиса Кеш и истории поселений туркмен. Мы очень надеемся, что включённые в данный выпуск журнала исследования вдохновят вас на новые изыскания в тюркологии и смежных дисциплинах...

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИИ

SHAFOAT RAHMATULLO TERMIZIY SHE’RIYATIDA FONETIK TAKRORLAR

XUSHBOQOV Qobilbek Shokirovich,

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti

Boshlang‘ich ta’lim metodikasi kafedrası katta

o‘qituvchisi (Denov, O‘zbekiston)

E-mail: qobilbekxushboqov@gmail.com

 ORCID: 0009-0006-8652-6389

 DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15761295>

Annotatsiya: Maqolada Shafolat Rahmatullo Termiziy she’riyatida fonetik takrorlar ahamiyati yoritilgan. Badiiy matndagi intensivlik, ekspressivlik va emotsionallik bilan bir qatorda adib nazarda tutgan ma’no, asosiy mazmun yoki badiiy qahramon tabiatidagi alohida xususiyat va shu kabilarga urg‘u berishda qo‘llaniladigan vositalardan biri takroridir. Takrorning boshqa vositalardan farqi shundaki, mazkur vosita orqali bajarilishi lozim bo‘lgan vazifa o‘quvchiga (yoki tinglovchiga) yaqqol ayon bo‘ladi. Takror badiiy matnda, shuningdek, og‘zaki nutqda va yozma nutqning turli shakllarida (publitsistika, ilmiy va rasmiy nutqlarda) ham keng qo‘llaniladigan lisoniy hodisadir. Maqolada takrorning asosiy vazifalaridan biri – ifodani kuchaytirish, nutq egasi o‘zi nazarda tutgan ma’no, mazmun, ohang va manzaraga urg‘u berish va buni tinglovchiga maksimal anglatishdir. Shu bilan birga, takrorlar she’riyatda ritmni barqaror saqlab turish vazifasini bajarish uchun ham xizmat qiladi.

Kalit so‘zlar: *Takror, fonetik takror, tovush, alliteratsiya, assonans, ohang.*

ФОНЕТИЧЕСКИЕ ПОВТОРЫ В ПОЭЗИИ ШАФААТА РАХМАТУЛЛЫ ТЕРМИЗИ

Аннотация: В статье освещается значение фонетических повторов в поэзии Шафаата Рахматуллы Термизи. Наряду с интенсивностью, выразительностью и эмоциональностью в художественном тексте, одним из инструментов, используемых для выделения значения, основного содержания или отдельной черты характера художественного героя и т. д., подразумеваемой автором, является повтор. Повтор отличается от других поэтических средств тем, что с помощью этого средства читателю (или слушателю) становится очевидной задача, которую необходимо выполнить. Повтор – языковое явление, широко используемое в художественном тексте, а также в устной речи и в различных формах письменной речи (в публицистическом, научном и официальном стилях). В статье отмечается, что одной из основных задач повтора является усиление экспрессии, акцент на значении, содержании, тоне и картине, которые имеет в виду сам автор, и максимальное значение этого для слушателя. Наряду с этим, повторы также служат для стабильного поддержания ритма в поэзии.

Ключевые слова: *Повтор, фонетический повтор, звук, аллитерация, ассонанс, интонация.*

INTERCESSION IN THE POEM OF RAHMATULLO TERMISIUS PHONETIC REPETITIONS

Abstract: The article highlights the importance of phonetic repetitions in the poetry of intercession Rahmatullo Thermisius. In addition to intensity, expressiveness, and emotionality in the artistic text, one of the tools used to emphasize meaning, main content, or a special feature, such as the artistic hero, is repetition. The difference between repetition and other means is that the task that must be completed through this tool is visible to the reader (or listener). Repetition is

a linguistic phenomenon that is widely used in artistic text, as well as in oral speech and various forms of written speech (publicistics, scientific, and official speeches). One of the main tasks of repetition in the article is to strengthen the expression, emphasize the meaning, content, tone, and scenery that the speaker refers to himself, and to mean it to the listener maximally. At the same time, repetitions also serve to perform the task of maintaining a steady rhythm in poetry.

Key words: *Repeat, phonetic repeat, vowel, alliteration, assonance, tone.*

“Badiiy matndagi intensivlik, ekspressivlik va emotsionallik bilan bir qatorda adib nazarda tutgan ma’no, asosiy mazmun yoki badiiy qahramon tabiatidagi alohida xususiyat va shu kabilarga urg’u berishda qo’llaniladigan vositalardan biri takroridir. Takrorning boshqa vositalardan farqi shundaki, mazkur vosita orqali bajarilishi lozim bo’lgan vazifa o’quvchiga (yoki tinglovchiga) yaqqol ayon bo’ladi. Takror badiiy matnda, shuningdek, og’zaki nutqda va yozma nutqning turli shakllarida (publitsistika, ilmiy va rasmiy nutqlarda) ham keng qo’llaniladigan lisoniy hodisadir.

Umumiy tarzda aytishimiz mumkinki, takrorning asosiy vazifalaridan biri – ifodani kuchaytirish, nutq egasi o’zi nazarda tutgan ma’no, mazmun, ohang va manzaraga urg’u berish va buni tinglovchiga maksimal anglatishdir. Shu bilan birga, takrorlar she’riyatda ritmni barqaror saqlab turish vazifasini bajarish uchun ham xizmat qiladi.

So’z, so’z birikmalari va sintaktik qurilmalarning takrori bilan bir qatorda takrorlarning bir turi borki, u ushbu stilistik vositasining barcha vazifalari qatorida talaffuzning “shirador”ligi, ohangdorligi va nutq egasiga qulayligini ta’minlovchi vositasi bo’lib ham xizmat qiladi. Ya’ni “inson uchun ko’pincha, qanday talaffuz etish to’g’riligidan ko’ra, qanday talaffuz qilish qulayligi muhim sanaladi” [Shofqorov, 2022: 171]. Xuddi shu talaffuz qulayligi va tinglovchiga tez singuvchanligi alliteratsiya va assonans deb nomlanuvchi hodisalar vositasida amalga oshiriladi. Alliteratsiyani ko’proq “fonetik takrorlar” atamasi orqali ham ifodalaydilar.

Milliy manbalarimizga ko’ra, fonetik takrorlar (alliteratsiya yoki assonans) “misralar, undagi so’zlar boshida bir xil undosh tovushlarning takror qo’llanishi” [Hojiyev, 2002: 12].

Boshqa manbalarda mazkur atamaning “bir xil tovushlarning yoki tovushlardan iborat bo’g’inlarning takrorlanib kelishi bo’lib, asosan, she’riy asarlarda satrdagi (va bandedagi) maromni saqlab, alohida misraning ohangli barqarorligini ta’minlash, ohang va fikr mushtarakligini mustahkamlash kabi vazifalarni bajaradi”, shaklidagi talqiniga ham duch kelamiz [Николаев, 2011: 147–152].

Xulosa shuki, fonetik takrorlar misradagi so’z boshida bir xil tovush yoki bo’g’inning takrorlanib kelishidan iborat usul bo’lib, qat’iyan adibning badiiy-g’oyaviy maqsadi, she’rning ohangdorligini oshirish, vazndagi barqarorlikni saqlash, shoir nazarda tutgan fikrning yorqinligini ta’minlash kabi vazifalarni bajaradi. Shuningdek, “o’rinli qo’llanilgan takroriy tovushlar ritmni bezab, she’rdagi emotsional zaryadni (quvvatni) oshiradi, ifodalilikni kuchaytirib, she’riy nutq madaniyatini yana bir daraja ko’taradi, u biror mazmunli misrada kelib, uni ajratib ko’rsatish ham lozim, ammo mazmunga nisbatan tovush takroriga ko’p e’tibor qaratish mazmunning sezilmay qolishiga ham olib kelishi mumkin” [Стеблева, 1971: 83].

Fonetik takrorlar nutqdagi tovushlardan birining takrorlanishi yoki ohangdoshligi asosida yaratiladi va “o’quvchida estetik zavq uyg’otish uchun ma’no ta’sirchanligiga ega bo’lishi hamda shoirning emotsiyalarini ifoda eta olishi lozim, zero, she’rdagi ekspressivlik vazn, qofiya, ritm kabi poetik figuralar bilan bir qatorda poetik fonetikaga ham bog’liqdir” [Boboyev, 2001: 114].

Fonetik takrorlarning ko’proq she’riy asarlarga xosligini ularning (ya’ni xalq og’zaki ijodi, mumtoz adabiyot, zamonaviy adabiyotga mansub she’rlarning) asosan, og’zaki ijroga

mo'ljallanganligi bilan tushuntirish mumkin: ya'ni she'riy matn ijrochisi uchun qulay bo'lgan talaffuz va ohangdorlik ta'min etilishi, ayni vaqtda misralarning jozibadorligi, emotsionalligi o'quvchida (ya'ni she'riy matn ijrochisida) qiziqish va zavq uyg'otishi lozim. Biroq qat'iy inobatga olinishi lozimki, badiiy asardagi har qanday shakliy o'zgarish (hatto poetik fonetika darajasida bo'lsa ham), mazmun va shoirning badiiy-g'oyaviy maqsadiga putur yetkazmasligi lozim, ya'ni fonetik takrorlar fonetik-stilistik usul sifatida she'rning intonatsiyaviy ifodaliligini, musiqiyiligini va ohangdorligini kuchaytirishi, ammo “mazmunga soya solmasligi” muhimdir. Ana shu talab she'riy asarlarda alliteratsiyalarni qo'llashning mas'uliyatini oshiradi.

Shafolat Rahmatullo she'riyatida ham fonetik takrorlar qo'llanilishining o'ziga xos shakllarini ko'rishimiz mumkin:

1. Ohangni kuchaytirishda foydalanilgan fonetik takrorlar. Shior o'z she'rlarida ohangning dinamik tarzda kuchayib borishiga erishish, maromning barqarorligini saqlash, o'quvchining talaffuz qulayligini ta'minlash uchun bir misra doirasida “so'zdan so'zga” shaklidagi fonetik takrorlarni qo'llaydi. Masalan, shoirning “Yuragim-a” nomli tuyuq she'rida “q” jarangsiz undoshiga urg'u berilish orqali lirik qahramon botinida kechayotgan dardli tuyg'ularning tasvirini ko'ramiz:

Qortiq qo'yib qonim so'rdi qonchi quvi,

Qulog'imda qulazidi qonchiq uvi,

Qonab turgan, qonab urgan yuragim-a,

Boxabar bo'l: jon chiquvi – qon chiquvi [Termiziy, 2024: 222].

Tuyuqni o'qib boshlash asnosida “q” tovushi bilan bo'g'in hosil qiluvchi unlilarning ohangdorligi dinamik tarzda oshib, misra yakunida ikkinchi misradagi ohangga mushtarak bo'g'inli leksema bilan yakunlanganligiga e'tibor qilamiz, ya'ni “qo” “qo” “qo” “qo” “qu” – birinchi misra yakuni; ikkinchi misrada esa birinchi misradagi dinamikaning teskarisini ko'ramiz: “qu” → “qo” → “qo” → ikkinchi misra yakuni. Tuyuqdagi “q” tovushi asosida yuzaga kelgan ohang shu tarzda navbatdagi baytda ham davom etadi, lekin intensivligi birinchi baytdagiday emas: “qon chiquvi” okkazional birligi xulosalovchi ohang bo'lib, ekspressivlikni ta'minlaydi. Shu o'rinda aytib o'tishimiz kerakki, shoir ushbu 22 ta leksemadan iborat tuyuqda: 11 ta “q” tovushi bilan boshlanadigan leksemadan foydalangan; 2 ta realiya (“qortiq”, “qonchiq”); 1 ta neologizm (“qulazimoq”); 3 ta okkazionalizm (“chiquv”, “qon chiquvi”, “qonchi”); 1 ta ibora (“qonim so'rdi”); 1 ta xalq maqoli (“qonim chiqdi – jonim chiqdi”) kabi tasvir vositalaridan foydalanganligining guvohi bo'lamiz.

Fonetik takrorlardan xuddi shunday foydalanishning yana bir namunasini shoirning “Tilim” tuyug'idan olingan misralarida ham uchratamiz. Ushbu o'rinda ham “t” tovushi asosida yuzaga kelgan fonetik takror ohangdorlikning ortib borishiga xizmat qilganligiga e'tibor qilamiz:

“Tomoq tilar turfa taom – lo'nda tilim,

Taomi ta'm tanlovidan tinmas tilim.

Tindirmaydi meni me'dam pat tillari,

Million so'rg'ich – hayot, tilim – til-til, til lim” [Termiziy, 2024: 233].

Ushbu tuyuq 24 ta leksemadan iborat bo'lgani holda, shulardan 16 tasini “t” tovushi bilan boshlangan va 2 ta “t” tovushi faol ishtirok etgan leksema tashkil qiladi, shu bilan birga, asosiy mazmun misradan misraga rivojlanib borishini kuzatamiz:

– birinchi misrada “turfa taomlardan “lazzatlanib” yurgan (ya'ni “tili lo'nda”) lirik qahramonning masrur kayfiyati ifodasi;

– ikkinchi misrada “tili faqat taom tanlash” vazifasini bajaradigan qahramonning andak norozilikka qorishiq holati;

– uchinchi misrada “me’daning pat tillari” qistovidan bezor bo‘la boshlagan kimsaning emotsional holati tasviri;

– va nihoyat, “nafs va tomoqning ham hayot kabi insonni ming ko‘yga solish” xususiyati bor ekanligi, natijada insonning real hayotdagi “million so‘rg‘ich”lar iskanjasida qolgani, tilning esa “til-til” (ya‘ni “tilim-tilim”) bo‘lib ketgani, ayni vaqtda nafsni tiyish orqali bu ko‘rgiliklarni chetlab o‘tish mumkinligi haqidagi falsafiy xulosa.

Ushbu tuyuqda “t” tovushi faqat misralarning musiqiyligini ta‘minlabgina qolmasdan, original hayotiy hikmatning tushunarli tarzda yetkazilishiga xizmat qilganligiga guvoh bo‘lamiz.

Aytish kerakki, she‘riy nutqdagi ohangdorlik, emotsionallik, talaffuzning qulayligi hamda poetik figuralarning talab darajasida namoyon bo‘lishi g‘azal janrida eng muhim talablardan biri sifatida e‘tirof etiladi, binobarin, alliteratsiya (fonetik takror)larning g‘azalda qo‘llanilishi zarurati kuchliroq, degan xulosa noto‘g‘ri bo‘lmaydi. Shafolat Rahmatullo Termiziyning “Jismimga jon keltirmas” g‘azalidan keltirilgan quyidagi baytda yuqoridagi fikrimizning isbotini ko‘ramiz:

Jismimga jon keltirmas jonon jamol ko‘rsatib,

Jondin judo etdi bas, oy yuzini berkitib [Termiziy, 2024: 80].

“J” harfi ustqurmasida qurilgan barcha leksemalarda intonatsiyasining yuqorilab borishi kuzatiladi va g‘azal talabiga ko‘ra, birinchi misradagi oxirgi “j”li so‘z (ya‘ni jamol) “jamool” tarzida cho‘zib o‘qiladi, bu esa “jo”dan keyin ohangning barqarorligiga ijobiy, rivojlantiruvchi ta‘sir ko‘rsatadi. E‘tibor qilamiz: agar birinchi misraning so‘nggi komponenti (ya‘ni “ko‘rsatib” fe‘l-leksemasi) unli tovush bilan tugaganida, ikkinchi misradagi birinchi “j”li so‘zdayoq pafosning “so‘nib” qolganiga va g‘azal o‘qish qoidasidan chetlashish yuzaga kelganiga guvoh bo‘lgan bo‘lur edik, biroq aynan “ko‘rsatib” fe‘l-leksemasi o‘z o‘rnida kelib, o‘z vazifasini bajargani uchun ham tahlil etayotganimiz ushbu baytning ohangdorligi, musiqiyligi, singuvchanligi kuchayganini kuzatamiz.

Shoir nafaqat “so‘zdan so‘zga” tartibidagi, balki misradan misraga ortib boruvchi ekspressivlikni ta‘min etuvchi fonetik takrorlarni ham o‘z badiiy-g‘oyaviy maqsadlari yo‘lida samarali qo‘llaydi.

Misol tariqasida uning “Qayerdasan, ilhom?” sarlavhali she‘ridan olingan quyidagi bandni ko‘rib chiqamiz:

Bilmay qoldim, yaxshimi sen, yomonmi,

Qay birisan: orzumi yo gumonmi?

Qaylardasan, bulutmi yo tumanmi,

Qayerdasan, qayerdasan, go‘zalim? [Termiziy, 2024: 163]

Biz ushbu o‘rinda leksik takror (**qayerdasan, qayerdasan**) vositasida rivojlantirilgan ekspressivlikni e‘tirof etgan holda, banddagi yaxlitlik, lirik qahramondagi xavotirli intiqlikning gradiatsiyaviy tarzda ortib borishi, musiqiylilik kabi sifatlarning ustuvorligiga fonetik takrorlar ham munosib hissa qo‘shganligini quyidagi argumentlar bilan asoslashga harakat qilamiz:

– birinchi misrada – lirik qahramonning yengil hadigi (“bilmay qoldim...”);

– ikkinchi misradagi “qay birisan: orzumi yo gumonmi” misrasidagi “qay biri” birikmasida intiqlikning dastlabki alomatlarini ko‘ramiz: bunga sabab “biri” leksemasining keyingi leksemalarga nisbatan passivroq vazifa bajarganligidir;

– uchinchi misradagi “qaylardasan” so‘roq leksemasida xavotir ohangining kuchaygan, emotsional tondagi shakli kuzatiladi: bunga “qay birisan” birikmasiga nisbatan “qaylardasan” leksemasining ekspressiv ekanligi sababdir;

– to‘rtinchi misrada esa fonetik va leksik takrorlar uyg‘unligida intizorlik tuyg‘usining “portlashi”ga guvoh bo‘lamiz.

2. Badda yoki misrada ko‘zda tutilgan mazmunga urg‘u berish vazifasini bajaradigan fonetik takrorlar.

Misra doirasida “misradan – misraga” tartibida she‘rdagi asosiy holat, lirik qahramonning kechinmalariga urg‘u berish asnosida musiqiylikni rivojlantirishda assanansiv, verbal o‘xshash tovushlardan foydalanish ham kutilgan samarani berishini Shafolat Rahmatullo Termiziyning she‘rlaridan olingan quyidagi misralarda ham ko‘ramiz:

“Qora soching qamchiladi ketding, yor,

Ko‘zdan yoshim tomchiladi, ketding, yor.

Ketganingda ko‘chalar zor yig‘ladi,

Kelganingda ko‘chalar gul-u gulzor” [Termiziy, 2024: 128].

“Q” va “k” tovushlari o‘rtasidagi assanansiv tarzidagi verbal o‘xshashlikdan o‘rinli foydalanish natijasida tahlil etayotganimiz bandning maromlilik, jozibadorligiga erishilganki, bu yerda lingvopoetika nuqtayi nazaridan e‘tiborga molik bir necha jihatlar yuzaga chiqadi, jumladan:

– “qora soching” birikmasida “soching” leksemasi “qora” sifat so‘zi bilan va ikkinchi misradagi “ko‘zdan yoshim” birikmasidagi “ko‘zdan” va “yoshim” leksemalari yaxlit, bir butun holda talaffuz etilganday tasavvur etiladi va holatning alliteratsiyaviy dinamikasiga putur yetmaydi;

– ikkinchi misradagi “tomchiladi” leksemasi turoq qoidalariga to‘liq bo‘ysundirilgan tarzda birinchi misradagi “qamchiladi” leksemasi bilan ichki qofiyadoshlik munosabatida turadi va bu hol ekspressivlikni oshiradi, maromning barqaror saqlanishini ta‘minlaydi, shuningdek, “yor ketishi”ning lirik qahramon botinida qoldirayotgan izlarini bo‘rttirib ko‘rsatadi;

– uchinchi va to‘rtinchi misralar o‘rtasidagi sintaktik antitezaviy munosabat bandning yaxlit holda musiqiyliigi, singuvchanligi uchun xizmat qiladi.

Alliteratsiyani qo‘llashdan asosiy maqsadlardan biri shoirning o‘zi nazarda tutgan mazmun, ma‘no, fikr, obrazning xarakteri kabi elementlarga o‘quvchining e‘tiborini ko‘proq jalb etishdan iboratdir. Bu maqsadga erishishda fonetik takrorlardan tasvir vositasi sifatida foydalanishning kutilgan samarani berishini Shafolat Rahmatullo Termiziy she‘rlaridan olingan quyidagi namunalarda ko‘ramiz.

“Oq yuvaman, oq tarayman, oq choyshabga o‘rayman” [Termiziy, 2024: 12].

Ushbu misrada uchta leksik (oq) takror, uchta fonetik (n) takror va uchta ichki qofiya vositasida onaning o‘z farzandiga bo‘lgan beadoq mehri tasvir etilmoqda. She‘rdagi musiqiylik “yuvaman”, “tarayman”, “o‘rayman” kabi mazmunan o‘xshash harakatlarni ifodalovchi leksemalar ketma-ketligida ta‘min etilgan bo‘lsa, lirik qahramonning emotsiyalari tegishlilik ma‘nosini anglatuvchi qo‘shimchani eng muhim elementi hisoblangan “n” tovushi orqali aks ettirilmoqda, ya‘ni “bu ishlarni faqat mengina senga ozor yetkazmasdan qila olaman” shaklidagi mazmunga urg‘u berilmoqdaki, bu o‘rinda fonetik takrorlarning ishtiroki yaqqol ko‘zga tashlanib turibdi.

Shoirning “Istiqloq qo‘shig‘i” she‘ridan [Termiziy, 2024: 91] olingan quyidagi misralarda ham fonetik takrorlarni qo‘llashning yuqoridagi kabi namunasini ko‘ramiz:

“Ozod shirin tilimiz, ochiq qulfi dilimiz,

Bulbulimiz, gulimiz muborak gulistonlar”.

Ushbu ikki misrada “z” jarangli undoshi orqali amalga oshirilgan fonetik takrorlar istiqbol tufayli erishilgan sifatlarga urg‘u berish vazifasini she’rdagi maromni kuchaytirgan holda, iftixor tuyg‘usini yaqqol ifodalagan holda bajarishga xizmat qiladi.

Lirik qahramon qalbidagi ishq-muhabbat tuyg‘ulari shoirning “Armon muhabbat” she’rida obrazli tasvir etilgan:

“Bog‘larda, qaysi bir oshiq labida,

Bo‘sa lazzatini ta’riflasa nay,

Bazm aro besohib qadah tubida,

Sevgi ko‘z yoshiday miltirasa may” [Termiziy, 2024: 10].

“B” tovushining misradan – misraga tartibida takrorlanishi orqali shoir nay va mayning armonli muhabbat timsoli ekanligiga ishora qiladi va ekspressiv, rivojlanib boruvchi holatga urg‘u beradi. Uchinchi misrada “bazm aro” birikmasida o‘quvchi beixtiyor “m” tovushini pastroq tonda, “o” tovushini yuqori tonda talaffuz etishi natijasida “bazmaro” shaklidagi leksema navbatdagi leksema bilan ichki ohangdoshlik hosil qiladi, shuningdek, “b” tovushi ishtirokida qo‘llanilgan “ichki” leksemalar (“labida”, “tubida”) she’rning musiqiylikni oshirganini, talaffuz qulayligini ta’minlagani kuzatiladi.

Shafolat Rahmatullo Termiziy she’riyatida fonetik takrorlarning qo‘llanilish tarzidagi ustuvor uslublarni yuzaga chiqarish uchun eng esda qolarli alliteratsiyaviy misralarni jadval ko‘rinishida taqdim etamiz (qarang: 2.1-jadval).

2.1-jadval.

№	Alliteratsiyaviy misra yoki band	Takror fonemalar	Vazifasi
1.	Telba qyun bo‘lib, beko‘cha, beyo‘l [“Keyin”, 229] ¹	“B” – 3 ta	Holat tasvirini kuchaytirish
2.	“Qildak qiyig‘ini ko‘rmay o‘zbekning...” [“Maktub”, 27]	“Q” va “k” tovushlari o‘rtasidagi verbal assanansiv o‘xshashlik	Musiqiylik va ekspressivlikni oshirish
3.	Qurda kurash, qirda uloq, ko‘kda turna, Karvon qaynar sur tortadi, qo‘lda surnay [“Navro‘znoma”, 53]	“Q” va “k” tovushlari o‘rtasidagi verbal assanansiv o‘xshashlik	Ohangdorlikni kuchaytirish
4.	Qir betida qirqin qizlar qator-qator [“Navro‘znoma”, 53]	“Q” tovushi – 5 ta	Navro‘zning xalq sayli ekanligiga urg‘u berish
5.	Quroq kishvarimiz kufr boshqarar [“Boshqarar”, 226]	“Q” va “k” tovushlari o‘rtasidagi verbal assanansiv o‘xshashlik	Yurtning turli maslakli bo‘lganligi uchun ham kufrga bo‘yin egganligiga urg‘u

¹ Keyingi o‘rinlarda manba (Termiziy Sh.R. Saylanma. – Toshkent: Adabiyot, 2024. – 315 b.) dagi she’r nomi va sahifasi to‘rtburchak qavsda beriladi.

6.	Ko‘z, ko‘nglimga qo‘noq baxmal tepalaring [“Girya”, 198]	“Q” va “k” tovushlari o‘rtasidagi verbal assanansiv o‘xshashlik	Musiqiylikni oshirish
7.	Tun to‘lg‘oqda, tug‘ilar tong, sahar yangi [“Surxon tongi”, 196]	“T” – 4 ta	Musiqiylikni oshirish
8.	Qilich qayrar qo‘l yo‘q, qayroq na hojat [“Na hojat”, 227]	“Q” – 4 ta	Alamli kinoya ohangini kuchaytirish
9.	Subhidamda suv bo‘yinda o‘ltiribdi bir suluv [“Bir suluv”, 81]	“S” – 3 ta, “B” – 2	Tasvirni bo‘yoqdor ifoda etish
10.	Kulsang, ko‘zing ko‘kka yulduz sochadi [“Senga havas qilaman”, 23]	“K” – 3 ta	Musiqiylik va ohangdorlikni kuchaytirish
11.	Qunduzmidir, qaldirg‘ochmi, qoshingdir [“Qo‘shiq”, 9]	“Q” – 3 ta	Qoshning qoraligiga urg‘u berish
12.	Bor banda band, biz ham asir ichinda [Orzu”, 240]	“B” – 4 ta	Musiqiylikni kuchaytirish
13.	Ko‘rk-la ko‘r ko‘tah qilgan g‘o‘r g‘unchachi [“Bir g‘unchachi”, 237]	“Q”, “k” va “g” tovushlari o‘rtasidagi verbal assanansiv o‘xshashlik	Ohangning kuchaytirilishi
14.	Joningga jafo jahling, ey Zulfiqor [“Noqobil Zulfiqorga”, 235]	“J” – 3 ta	Ma’noga urg‘u berish
15.	“Mansabga minganni maqto‘v ozdirar” [“Maqto‘v”, 206]	“M” – 3 ta	Talaffuz qulayligiga erishish
16.	“Sen sevasan Surxondaryo quyoshini” [“Saodatim”, 52]	“S” – 3 ta	Ohangdorlikka erishish
17.	“O‘tar dunyo, o‘tdi do‘st-u g‘ayir o‘tdi” [“O‘tar dunyo”, 149]	“O” – 3 ta, “D” – 2 ta	Ma’noga urg‘u berish
18.	“Tarix, taqdirim bag‘ringda, Termizim tillo tuproqsan” [“Vatan ko‘zida kipriksan”, 186]	“T” – 5 ta	Iftixor ohangining kuchaytirilishi

Shafolat Rahmatullo Termiziy she’rlarida fonetik takrorlar qo‘llanilish tartibi va ularning vazifalari

Ushbu maqolada tahlilga tortilgan bandlar, shuningdek, 2.1-jadvalda keltirilgan misralardagi fonetik takrorlarni o‘rganish natijasidan quyidagicha xulosa chiqarish mumkin:

1. Shafolat Rahmatullo Termiziy she’rlarida qo‘llangan fonetik takrorlar orasida undoshlar (xususan, “q”, “t”, “m”, “s”, “b” tovushlari)ning salmog‘i ko‘proq.

2. Shoir jarangsiz undosh tovushlarining takrori natijasida yuzaga keltirgan alliteratsiyalarida, asosan, talaffuzning qulayligi, musiqiylik va ohangdorlikni rivojlantirish ko‘zda tutiladi.

3. “Misradan – misraga” tartibida qo‘llanilgan fonetik takrorlar holatni kuchaytirish va shoir nazarda tutgan badiiy-g‘oyaviy maqsadga urg‘u berish kabi vazifalarni bajaradi.

Iqtiboslar/ References/ Kaynaklar/ Сноски:

1. Shofqorov A.M. Alliteratsiya va uning uslubiy xususiyatlari. // Экономика и сотсиум. 2022. № 3. – В. 171-173.
2. Hojiyev A. Tilshunoslik terminlarining izohli lug‘ati. – Toshkent: O‘zME davlat ilmiy nashriyoti, 2002.
3. Николаев А.И. Грамматические, словообразовательные и фонетические особенности художественной речи. // Николаев А. И. Основы литературоведения: учебное пособие для студентов филологических спесиалностей. – Иваново: ЛИСТОС, 2011. – С. 147-152.
4. Стеблева И.В. Происхождение и развитие тюркской аллетирационной системы. // Советская тюркология/ – М.: – 1971. № 6. – С. 83–85.
5. Boboyev T., Boboyeva Z. Badiiy san’atlar. – T.: TDPU, 2001. – 114 b.
6. Termiziy Sh.R. Saylanma. – Toshkent: Adabiyot, 2024. – 315 b.

**BULLETIN OF THE
INTERNATIONAL JOURNAL
“TURKOLOGICAL
RESEARCH”**

In order to implement programs and projects developed to accelerate the relationship envisaged at the summit of the Organization of Turkic States held in Samarkand, as well as to coordinate and highlight the research work carried out in the field of Turkic studies, the International Journal “Turkological Research” at Samarkand State University named after Sharof Rashidov passed the state registration. The journal is intended to publish the results of scientific research in the field of Turkic languages and dialects, the history of linguistic and literary relations of the Turkic peoples of Central Asia, the socio-cultural field. There are such headings as a young researcher, memory and our anniversaries. Articles written in Uzbek, Turkish, Russian, English and all Turkic languages are accepted.

The scientific journal is based on the decision of the Higher Attestation Commission of the Ministry of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan dated May 8, 2024 and numbered 354/5; It is included in the list of scientific publications that are recommended for candidates to receive the Doctor of Philosophy (PhD) and Doctor of Science (DSc) academic degrees in the fields of history and philology to publish their scientific results due to their theses.

**THE JOURNAL PUBLISHES ARTICLES
IN THE FOLLOWING AREAS:**

- ✓ History of socio-cultural relations of the Turkic peoples;
- ✓ Research of the Turkic World;
- ✓ Dialectology of Turkic languages;
- ✓ Geopolitics of the Turkic World;
- ✓ Folklore Studies;
- ✓ Comparative Linguistics and Literary Studies;
- ✓ Literary Relations and Translation Studies.

CONTACT ADDRESS:

Mailing Address:

140104, University boulevard, 15,
Samarkand, Uzbekistan,

Research Institute of Turkology under
Samarkand State University named after
Sharof Rashidov

Phone:

+998 91 527 68 22

+998 99 596 35 69

+998 97 911 93 81

Telegram ID:

@turkologiya2025

Email:

turkologiya.samdu@gmail.com

Website:

<https://turkologiya.samdu.uz>

REQUIREMENTS FOR ARTICLES:

- The article is presented on 8-10 pages;
- Article structure:
 1. The text of the article should be prepared in Times News Roman font, size 14, left: 3 cm, right: 1.5 cm, top and bottom: 2 cm; in A4 format in 1.15 intervals.
 2. The title of the article, surname, name and patronymic of the author (authors) are indicated in full and written in capital letters.
 3. Position, academic title, place of work (study), region, republic, telephone number, email address and ORCID number of the author (authors) are indicated in full.
 4. The abstract should consist of a brief content and importance of the article, results.
 5. At the beginning of each article, there should be an annotation in 2 other languages (optionally selected from Uzbek, English, Russian and Turkish) in addition to the language in which the article is written.
 6. The abstract should be no more than 120-150 words.
 7. At the bottom of the abstract, 7-10 keywords should be given that illuminate the content of the article.
 8. The article should be prepared in the following form:
 - a) Introduction;
 - b) Main part;
 - c) Results and Discussions;
 - d) Conclusions;
 - e) List of literature (References) – in alphabetical order;
 - f) Citations are given in brackets in the form of the author's surname - date of publication - page (Muminov, 2020: 25);
 - g) Figures, drawings, tables, diagrams are designated in Arabic numerals as "Figure". Signs or pointers are placed under the figure, in the next line, in the middle and highlighted in bold.
- The topic of the scientific article submitted by the author (or co-authors) must correspond to the journal's columns.
- Articles can be submitted in Uzbek, English, Russian, and all other Turkic languages.
- The author(s) are responsible for the scientific validity, reliability and plagiarism of the information and evidence presented in the article;
- Articles will be considered. The journal publishes only articles recommended by experts;
- Articles not requested will not be published and will not be returned to the authors;
- Only 1 article of the author is published in 1 issue of the journal.

“TURKOLOGIK TADQIQOTLAR” XALQARO JURNALINING AXBOROT XATI

Davlatimiz tomonidan olib borilayotgan ijtimoiy-ma’rifiy, ilmfanni rivojlantirishga qaratilgan siyosat, Turkiy Davlatlar Tashkilotining Samarqandda o’tkazilgan sammitida ko’zda tutilgan o’zaro aloqalarni jadallashtirish bo’yicha ishlab chiqilgan dastur va loyihalarni amalga oshirish hamda turkologiya sohasida olib borilayotgan ilmiy-tadqiqot ishlarini muvofiqlashtirish va yoritish maqsadida Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universitetida “Turkologik tadqiqotlar” xalqaro jurnali ta’sis etildi. Jurnal turkiy til va shevalar, Markaziy Osiyo turkiy xalqlari lisoniy va adabiy aloqalari tarixi, ijtimoiy-madaniy sohalarda amalga oshirilayotgan ilmiy-tadqiqot ishlarining natijalarini e’lon qilishga mo’ljallangan. Jurnalda muharrir minbari, tadqiqotlar, ilmiy axborot, taqriz va e’tirof, ilmiy anjuman, yosh tadqiqotchi, xotira, yubilyarlarimiz kabi ruknlar mavjud. O’zbek, turk, rus, ingliz va barcha turkiy tillarda yozilgan maqolalar qabul qilinadi.

Ilmiy jurnal O’zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi OAKning 2024-yil 8-maydagi 354/5-sonli rayosat qarori asosida tarix, filologiya fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro’yxatiga kiritilgan.

JURNAL QUYIDAGI YO’NALISHLARDAGI MAQOLALARNI NASHR QILADI:

- ✓ Turkiy xalqlarning ijtimoiy-madaniy aloqalari tarixi
- ✓ Turk dunyosi tadqiqotlari
- ✓ Turkiy tillar dialektologiya
- ✓ Folklorshunoslik
- ✓ Qiyosiy tilshunoslik va adabiyotshunoslik
- ✓ Adabiy aloqalar va tarjimashunoslik.

MUROJAAT UCHUN MANZIL:

Pochta manzili:

140104, Universitet xiyoboni, 15-uy,
Samarqand, O‘zbekiston,
Sharof Rashidov nomidagi Samarqand
davlat universiteti huzuridagi
Turkologiya ilmiy-tadqiqot instituti

Telefon:

+998 91 527 68 22

+998 99 596 35 69

+998 97 911 93 81

Telegram ID:

@turkologiya2025

Elektron pochta:

turkologiya.samdu@gmail.com

Veb-sayt:

<https://turkologiya.samdu.uz>

MAQOLALARGA QO‘YILADIGAN TALABLAR:

- Maqola 8-10 sahifa hajmida taqdim etiladi;
- Maqolaning tarkibiy tuzilishi:
- 1. Maqola matni Times News Roman shriftida, 14 kattalikda, chap: 3 sm, o‘ng: 1,5 sm, yuqori va quyi: 2 sm; 1,5 intervalda, A4 shaklida tayyorlanishi lozim.
- 2. Maqola sarlavhasi, muallif(lar)ning familiyasi, ismi va otasmi to‘liq holatda katta harflar bilan yozilishi kerak.
- 3. Muallif(lar)ning lavozimi, ilmiy unvoni, ish (o‘qish) joylari, viloyat, Respublika, telefon raqami, elektron pochta manzili va ORCID raqqami to‘liq keltirilishi kerak.
- 4. Annotatsiya, maqolaning qisqacha mazmun va ahamiyati, natijalardan iborat bo‘lishi lozim.
- 5. Har bir maqola boshida maqola yozilgan tildan tashqari yana 2 tilda (o‘zbek, ingliz, rus va turk tillaridan ixtiyoriy ravishda tanlanadi) annotatsiya bo‘lishi lozim.
- 6. Annotatsiya 120-150 so‘zdan ko‘p bo‘lmagan shaklda bo‘lishi kerak.
- 7. Annotatsiyaning pastki qismida maqola mazmunini yorituvchi 7-10 ta tayanch so‘zlar keltirilishi kerak.
- 8. Maqola quyidagi shaklda tayyorlanishi kerak:
 - a) Kirish (Introduction);
 - b) Asosiy qism (Main part);
 - c) Natijalar va muhokama (Results and Discussions);
 - d) Xulosalar (Conclusions);
 - e) Adabiyotlar (References) – alifbo tartibida keltiriladi;
 - f) Havola(snokalar)lar qavsda muallif familiyasi – nashr sanasi – sahifasi (Mo‘minov, 2020: 25) shaklida keltiriladi;
 - g) Rasm, chizma, jadval, diagrammalar «Rasm» deb arab raqamlari bilan qayd etiladi. Belgi yoki ishoralar – rasm ostida, keyingi qatorda, o‘rtada joylashtiriladi va qoraytirilgan shrift bilan belgilanadi.
- Muallif (yoki hammualliflar) tomonidan taqdim etilayotgan ilmiy maqola mavzusi jurnal ruknlariga mos kelishi shart.
- Maqolalar o‘zbek, ingliz, rus va barcha turkiy tillarda taqdim etilishi mumkin.
- Maqolada keltirilgan ma’lumot va dalillarning ilmiy asoslanganligi, ishonchli va ko‘chirmachilik holatlari uchun muallif(lar) mas’uldir;
- Maqolalar ekspertiza qilinadi. Ekspertlar tomonidan tavsiya etilgan maqolalargina jurnalda chop etiladi;
- Tavsiya etilmagan maqolalar chop etilmaydi va mualliflarga qaytarilmaydi;
- Jurnalning 1 ta sonida muallifning faqat 1 ta maqolasi chop etiladi.

**БЮЛЛЕТЕНЬ
МЕЖДУНАРОДНОГО ЖУРНАЛА
"ТУРКОЛОГИЧЕСКИЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ"**

В целях реализации программ и проектов, разработанных для ускорения взаимоотношений, предусмотренных на состоявшемся в Самарканде саммите Организации Тюркских Государств, а также координации и освещения научно-исследовательской работы, проводимой в области тюркологии, Международный журнал, Самаркандского государственного университета имени Шарофа Рашидова, «Тюркологические исследования» прошел государственную регистрацию. Журнал предназначен для публикации результатов научно-исследовательских работ в области тюркских языков и диалектов, истории языковых и литературных связей тюркских народов Средней Азии, социокультурной области. Есть такие рубрики, как молодой исследователь, память и наши юбилеи. Принимаются статьи, написанные на узбекском, турецком, русском, английском и всех тюркских языках.

Научный журнал на основании решения Высшей аттестационной комиссии (ВАК) Министерства высшего образования, науки и инноваций Республики Узбекистан от 8 мая 2024 года под номером 354/5; Он включен в перечень научных изданий, рекомендуемых кандидатам на получение ученых степеней доктора философии (PhD) и доктора наук (DSc) в области истории и филологии для публикации своих научных результатов по своим диссертациям.

**В ЖУРНАЛЕ ПУБЛИКУЮТСЯ
СТАТЬИ ПО СЛЕДУЮЩИМ
НАПРАВЛЕНИЯМ:**

- ✓ История социально-культурных отношений тюркских народов;
- ✓ Исследования тюркского мира;
- ✓ Диалектология тюркских языков;
- ✓ Геополитика тюркского мира;
- ✓ Изучение фольклора;
- ✓ Сравнительное языкознание и литературоведение;
- ✓ Литературные отношения и переводоведение.

КОНТАКТНЫЙ АДРЕС:

Почтовый адрес:

140104, Университетский бульвар,
15, город Самарканд, Узбекистан,
Научно-исследовательский
институт Тюркологии при
Самаркандском Государственном
Университете имени Шарофа
Рашидова

Телефон:

+998 91 527 68 22

+998 99 596 35 69

+998 97 911 93 81

Telegram ID:

@turkologiya2025

Электронная почта:

turkologiya.samdu@gmail.com

Веб-сайт:

<https://turkologiya.samdu.uz>

ТРЕБОВАНИЯ К СТАТЬЯМ:

- К публикации принимаются статьи объемом 8-10 страниц;
- Структура статьи:
 1. Текст статьи должен быть выполнен шрифтом Times News Roman, размером 14 пунктов, слева: 3 см, справа: 1,5 см, сверху и снизу: 2 см; с межстрочным интервалом 1,15, формат листа A4.
 2. Название статьи, фамилия, имя и отчество автора(ов) должны быть написаны заглавными буквами в полном регистре.
 3. Должность, ученое звание, места работы(учебы), регион, Республика, номер телефона, адрес электронной почты и ORCID-номер автора(ов) должны быть указаны полностью.
 4. Аннотация должна состоять из краткого содержания и важности статьи, результатов.
 5. В начале каждой статьи, помимо языка, на котором написана статья, должна быть аннотация на 2-х других языках (на выбор – узбекский, английский, русский и турецкий).
 6. Аннотация должна содержать не более 120-150 слов.
 7. Внизу аннотации должно быть 7-10 ключевых слов, освещающих содержание статьи.
 8. Статья должна быть подготовлена в виде:
 - a) Вступление (Introduction);
 - b) Основная часть (Main part);
 - c) Результаты и обсуждение (Results and Discussions);
 - d) Выводы (Conclusions);
 - e) Литература (References) – в алфавитном порядке
 - f) Ссылка(сноски) приводится в скобках в виде фамилии автора – дата публикации – страница (Муминов, 2020: 25);
 - g) Рисунки, чертежи, таблицы, схемы нумеруются арабскими цифрами и обозначаются как «Рисунок». Знаки или указатели размещают под рисунком, в следующей строке, посередине и выделяют жирным шрифтом.
- Тема научной статьи, представленной автором (или соавторами), должна соответствовать рубрикам журнала.
- Статьи могут быть представлены на узбекском, английском, русском и всех других тюркских языках.
- Автор(ы) несут ответственность за научную обоснованность, достоверность и плагиат информации и доказательств, представленных в статье;
- Статьи рецензируются. В журнале публикуются только статьи, рекомендованные экспертами;
- Нерекондованные статьи не публикуются и не возвращаются авторам;

“TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI” DERGİSİNİN BÜLTENİ

Özbekistan Cumhuriyeti devletinin sosyal-eğitimsel ve bilimsel gelişme politikasının başarılı şekilde uygulanmasına yardımcı olmak amacıyla, Semerkant'ta düzenlenen Türk Devletleri Teşkilatının zirvesinde öngörülen karşılıklı ilişkilerin hızlandırılması için geliştirilen program ve projeleri uygulamak, bilimsel çalışmaları koordine etmek, Türkoloji alanında yürütülen araştırma çalışmaları Şeraf Reşidov adına Semerkant Devlet Üniversitesi, Uluslararası “Türkoloji Araştırmaları” dergisini tescil etmiştir. Dergi, Türk dili ve lehçeleri, Orta Asya Türk topluluklarının dil ve edebiyat ilişkileri tarihi, sosyo-kültürel alanlardaki bilimsel ve araştırma çalışmalarının sonuçlarını yayınlamayı amaçlamaktadır. Dergimizde editör kürsüsü, araştırma, bilim dünyasından, inceleme ve tanıma, bilimsel konferans, genç araştırmacı, hatıra, yıldönümleri gibi sütunlar yer almaktadır. Özbekçe, Türkçe, Rusça, İngilizce ve tüm Türk lehçelerinde yazılmış makaleler kabul edilmektedir.

Bilimsel dergi, Özbekistan Cumhuriyeti Yükseköğrenim, Bilim ve İnovasyon Bakanlığı'na bağlı Yüksek Kabul Komisyonu'nun 8 Mayıs 2024 tarihli ve 354/5 sayılı kararına esasen; tarih, filoloji alanlarında Felsefe Doktoru (Doktora) ve Bilim Doktoru (DSc) akademik derecesini almaya aday kişilerin tezleri dolayısıyla bilimsel sonuçlarını yayınlaması tavsiye edilen ilmî yayınlar listesine dâhil edilmiştir.

DERGİ AŞAĞIDAKİ ALANLARDA MAKALELER YAYINLAMAKTADIR:

- ✓ Türk Dünyasındaki sosyo-kültürel ilişkilerin tarihi;
- ✓ Türk Dünyası araştırmaları;
- ✓ Türk Lehçeleri diyalektolojisi;
- ✓ Türk Dünyasının jeopolitiği;
- ✓ Folklor çalışmaları;
- ✓ Karşılaştırmalı dilbilim ve edebiyat çalışmaları;
- ✓ Edebi ilişkiler ve çeviri çalışmaları.

İLETİŞİM ADRESİ:

Posta adresi:

140104, Üniversite Bulvari, 15,
Semerkant şehri, Özbekistan, Şeraf
Reşidov adına Semerkant Devlet
Üniversitesine bağlı Türkoloji
Araştırmaları Enstitüsü

Telefon:

+998 99 582 93 81

+998 97 911 93 81

Telegram ID:

@turkologiya2025

E-posta:

turkologiya.samdu@gmail.com

İnternet sitesi:

<https://turkologiya.samdu.uz>

MAKALE YAZIM KURALLARI:

- Makale 8-10 sayfada sunulur;
- Makale'nin yapısı:
 1. Makale metni Times New Roman yazı tipinde, 14 punto büyüklükte, sol kenarından 3 cm'lik, sağ kenarından 1,5 cm'lik, üst ve alt kenarından 2 cm'lik boşluk bırakılarak, tek sütun olarak, 1,15 satır aralığında, A4 boyutunda hazırlanmalıdır.
 2. Makalenin başlığı, yazar(lar)ın soyadı, adı ve baba adı tam olarak büyük harflerle yazılmalıdır.
 3. Yazar(lar)ın pozisyonu, akademik ünvanı, çalıştığı (öğrendiği) yer, bölgesi, cumhuriyeti, telefon numarası, e-posta adresi ve ORCID numarası eksiksiz olarak verilmeli.
 4. Özet, makalenin amacını, önemli bulgularını ve sonuçlarını içermelidir.
 5. Her makalenin başında, makalenin yazıldığı dilin yanı sıra 2 dilde de (isteğe bağlı olarak Özbekçe, İngilizce, Rusça ve Türkçe arasından seçilecek) açıklama bulunmalıdır.
 6. Özet, 120-150 sözcüğü geçmeyecek şekilde yazılmalıdır.
 7. Özeti alt kısmında makalenin içeriğini tanımlayacak en az 7, en fazla 10 anahtar kelimeye yer verilmelidir.
 8. Makale, aşağıdaki formatta hazırlanmalıdır:
 - a) Giriş (Introduction);
 - b) Ana bölüm (Main part);
 - c) Sonuçlar ve tartışma (Results and Discussions);
 - d) Sonuçlar (Conclusions);
 - e) Kaynakça (References) alfabetik olarak sıralanmalıdır;
 - f) Bağlantılar (dipnotlar) yazarın soyadı - yayın tarihi - sayfa şeklinde parantez içinde verilecektir (Muminov, 2020: 25);
 - g) Resim, çizim, tablo, diyagramlar "Resim" olarak Arap rakamları ile kaydedilir. İşaretler resmin altına, bir sonraki satıra, ortaya yerleştirilir ve koyu yazılır.
- Yazarın (veya ortak yazarların) sunduğu bilimsel makalenin konusu dergi sütunlarıyla örtüşmelidir.
- Makaleler Özbekçe, İngilizce, Rusça ve tüm Türk dillerinde gönderilebilir.
- Makalede sunulan bilgi ve kanıtların bilimsel dayanağı, güvenilirliği ve intihalinden yazar(lar) sorumludur.
- Makaleler hakemli olacaktır. Dergide sadece uzmanlar tarafından tavsiye edilen makaleler yayımlanır.
- Talep edilmeyen yazılar yayınlanmayacak ve yazarlarına iade edilmeyecektir.
- Derginin 1 sayısında yazarın sadece 1 makalesi yer alacaktır.

TURKOLOGIK TADQIQOTLAR

XALQARO ILMIY JURNALI

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL OF “TURKOLOGICAL
RESEARCH”**

**ULUSLARARASI “TÜRKOLÖJİ ARAŞTIRMALARI” BİLİMSEL
DERGİSİ**

**МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ “ТЮРКОЛОГИЧЕСКИЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ”**

Muharrir:

Musahhih va texnik muharrir:

Norxo‘ja Choriyev

Rahmatulloh Shokirov

2025-yil 23-iyunda tahririy-nashriyot bo‘limiga qabul qilindi.

2025-yil 27-iyunda original-maketdan bosishga ruxsat etildi.

Qog‘oz bichimi 60x84.1/16. «Times New Roman» garniturası.

Offset qog‘ozı. Shartlı bosma tabog‘ı –12.5.

Adadı 15 nusxa. Buyurtma № 318

SamDU tahririy-nashriyot bo‘limi bosmaxonasida chop etildi.

140104, Samarqand sh., Universitet xiyoboni, 15.

ISSN 2992-9229

9 772992 922004